

DET KONGELEGE
UTANRIKSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 46

(2002–2003)

Om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2002/39/EF om endring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet

*Tilråding frå Utanriksdepartementet av 21. februar 2003,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Bondevik II)*

1 Bakgrunn

Ved avgjerd i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 vart det vedteke at vedlegg XI til EØS-avtala skal endrast slik at det omfattar europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/39/EF av 10. juni 2002 om endring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet. I direktiv 2002/39/EF er det fastsett ein plan for ei ytterlegare gradvis liberalisering av marknaden for posttenester, utan at det er sett ein dato for når postmarknaden skal vere fullt ut opna for konkurranse.

Avgjerda i EØS-komiteen vart teken med atterhald for godkjenning frå Stortinget, ettersom gjennomføringa i norsk rett gjer det naudsynt med lovendringar, jf. § 26 andre leddet i Grunnlova og artikkel 103 i EØS-avtala.

Stortinget blir gjennom denne proposisjonen bede om å gje samtykke til godkjenning av avgjerda i EØS-komiteen. Fristen for å melde frå til EØS-komiteen om at Stortinget har gjeve samtykke er 6. juni 2003. Gjennomføringsfristen for direktivet er den same. Avgjerda i EØS-komiteen

og direktivet i uoffisiell norsk omsetjing følgjer som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Nærmare om direktivet

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/39/EF om ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet vart vedteke i EU 10. juni 2002. Direktivet er eit endringsdirektiv til direktiv 97/67/EF om felles reglar for utviklinga av ein indre marknad for posttenester i Fellesskapet og betring av kvaliteten til tenestene (postdirektivet). Postdirektivet har som føremål å skape felles rammevilkår for postoperatørar i den indre marknaden, og sikre ålmenta eit landsdekkjande tilbod av grunnleggjande posttenester (universelle tenester) av god kvalitet og til ein rimeleg pris. Postdirektivet gjev medlemsstatane høve til å reservere visse tenester til den eller dei postoperatørane som utfører den universelle tenesta, i den grad dette er naudsynt for å sikre eit universelt tenestetilbod. Dei tenestene som kan reserverast, er innsamling, sortering, transport og utlevering

Om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2002/39/EF om endring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet

av innanlands og grensekryssande brevpostsendingar med vekt inntil 350 gram og med pris inntil fem gonger grunntaksten for eit prioritert brev innanfor den første vektclassen.

I direktiv 2002/39/EF er det fastsett ein plan for ei ytterlegare gradvis liberalisering av marknaden for posttenester. Frå 1. januar 2003 blir det tillatne einerettsområdet i EU avgrensa til brevpostsendingar med vekt inntil 100 gram og med pris inntil tre gonger grunntaksten for eit prioritert brev innanfor første vektklasse. Frå 1. januar 2006 blir einerettsområdet redusert endå meir, til sendingar med vekt inntil 50 gram og med pris inntil to og ei halv gonger grunntaksten. Frå 1. januar 2003 skal som utgangspunkt all utgåande grensekryssande post vere liberalisert, men medlemsstatane kan gjere unntak dersom det er naudsynt for å sikre den universelle tenesta. Vidare skal Kommisjonen gjere ein studie når det gjeld effekten av liberaliseringa for den universelle tenesta. Dersom studien viser at full liberalisering er mogleg i 2009 utan at det går ut over den universelle tenesta, skal Kommisjonen innan 31. desember 2006 gjere framlegg overfor Parlamentet og Rådet om at full liberalisering skal finne stad i 2009. Dersom full liberalisering ikkje er mogleg, skal Kommisjonen på bakgrunn av konklusjonen i studien gjere alternative framlegg til dette.

Direktivet inneheld òg andre føresegnar. Mellom anna er det fastsett utdjupande reglar om prisfastsetjinga for operatørar med leveringspliktige tenester og høve til krysssubsidiering. Vidare er det presisert at medlemsstatane kan fastsetje klageordningar utanfor området for dei leveringspliktige tenestene og innanfor området av dei leveringspliktige tenestene der tenestene blir tilbydde av operatørar utan samfunnspålagde leveringsplikter.

Direktivet endrar ikkje dei krava til det tilbodet av posttenester til rimeleg pris og til god kvalitet som medlemsstatane har ei plikt til å sikre er tilgjengeleg i alle delar av landet (det universelle tenestetilbodet).

3 Avgjerda i EØS-komiteen

Avgjerd i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 inneheld ei innleiing og fire artiklar. I innleiinga blir det vist til EØS-avtala og spesielt til artikkel 98, som gjer det mogleg å endre vedlegga til avtala gjennom avgjerder i EØS-komiteen.

Artikkel 1 slår fast at euoparlamets- og rådsdirektiv 2002/39/EF om endring av direktiv 97/

67/EF blir innlemma i vedlegg XI nr. 5d til EØS-avtala.

Artikkel 2 slår fast at teksta til direktiv 2002/39/EF på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til *Tidend for Dei europeiske fellesskapa*, skal vere gyldig.

Artikkel 3 slår fast at denne avgjerda tek til å gjelde 7. desember 2002, på det vilkåret at EØS-komiteen har motteke alle meldingar frå partane i medhald av artikkel 103 nr. 1 i EØS-avtala.

Artikkel 4 slår fast at avgjerda i EØS-komiteen skal kunngjerast i EØS-avdelinga av og EØS-tillegget til *Tidend for Dei europeiske fellesskapa*.

4 Tilhøvet til norsk rett

Etter lov av 29. november 1996 nr. 73 om formidling av landsdekkjande postsendingar (postlova) § 6 og forskrift av 1. juli 1997 om formidling av landsdekkjande postsendingar (postforskrifta) § 3 har Posten Norge AS (Posten) einerett til jamleg å formidle mot vederlag lukka adressert brevpost med vekt inntil 350 gram og med pris inntil fem gonger grunntaksten for eit innanriks prioritert brev innanfor første vektklasse (20 gram). Eineretten gjeld både for postformidling innanriks og for formidling til og frå utlandet. Eineretten omfattar ikkje formidling av bøker, katalogar, aviser og blad, sjølv om desse vert sende i lukka og adressert form.

Det norske einerettsområdet er like stort som det som er tillate etter direktiv 97/67/EF, bortsett frå at det i Noreg er eit tilleggskrav om at brevpost må vere lukka for å vere omfatta av eineretten. Ved gjennomføringa av direktiv 2002/39/EF må det difor gjerast endringar i føresegnene om eineretten til Posten. Samferdselsdepartementet vil fremje ein eigen odelstingsproposisjon med framlegg til naudsynte lovendringar. Elles blir norsk rett rekna for å vere i samsvar med direktivet.

5 Administrative og økonomiske konsekvensar

Ein reduksjon av eineretten vil kunne medverke til at Posten får lågare inntekter. I kva grad dette vil skje, er uvisst, og følgjer m.a. av eventuelle effektivitetsvinstar som høvet til auka konkurranse kan gje, og korleis Posten forsvarar marknadsposisjonen sin mot eventuelle konkurrentar. Røynsler frå land som Sverige, Finland og New Zealand viser at ein reduksjon av eineretten ikkje nødvendigvis

Om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2002/39/EF om endring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet

samla sett vil medverke til å redusere inntektene til Posten. I desse landa har redusert einerettsområde enno ikkje ført til nokon vesentleg auke i direkte konkurranse på område som før var regulerte. Det er likevel grunn til å tru at ein liberalisert nordisk brevmarknad vil vere meir attraktiv for konkurrentane enn marknaden i dei einskilde nordiske landa. For å møte moglege reduserte inntekter som følgje av ein reduksjon av einerettsområdet — i tillegg til den inntektsreduksjonen som selskapet opplever no som følgje av at kundane i aukande grad nyttar elektroniske kommunikasjonsløysingar — gjennomfører Posten ei monaleg effektivisering av verksemda og ei omfattande satsing på betre service og nye potensielt lønsame tenester. Eventuelle effektar som eit redusert einerettsområde vil ha på resultatet til selskapet, er difor avhengige av i kor stor grad selskapet vil lukkast i satsingane sine.

Meirkostnadene ved den delen av det samfunnspålagde servicenivået (dei leveringspliktige tenestene) som ikkje er bedriftsøkonomisk lønsam, vert dekte dels ved eit eventuelt overskot frå einerettsområdet, og dels ved statleg kjøp av ulønsame posttenester over statsbudsjettet kap. 1370 post 70. For 2003 er det løyvt 305 millionar kroner over denne budsjettposten. For 2002 og 2003 har det vore lagt til grunn at det ikkje vil ligge føre overskot frå einerettsområdet. Etter gjeldande modell for statleg kjøp av posttenester er det Posten som ber risikoen ved eit eventuelt underskot på einerettsområdet. Det er usikkert om ein reduksjon av eineretten vil verke inn på statleg kjøp. Det vil m.a. vere knytt til korleis lønsemda og marknaden for posttenester utviklar seg.

Det er vanlegvis venta at større konkurranse vil føre til at brukarane får eit betre og meir vari-

ert tenestetilbod til ein lågare pris. Samferdselsdepartementet reknar med at det same vil gjere seg gjeldande ved ei gradvis liberalisering av postmarknaden. Ettersom kravet om lik porto over heile landet gjeld tenester som er omfatta av eineretten til Posten, vil ein reduksjon av eineretten innebære at ein mindre del av brevposten vil vere omfatta av dette kravet.

Ein reduksjon av eineretten til Posten vil neppe få nemnande administrative konsekvensar.

6 Konklusjon og tilråding

Samferdselsdepartementet rår til at Noreg tek del i avgjerda i EØS-komiteen nr 168/2002 av 6. desember 2002 om at direktiv 2002/39/EF av 10. juni 2002 om endring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet blir innlemma i EØS-avtala. Utanriksdepartementet sluttar seg til dette.

Utanriksdepartementet

tilrår:

At Dykkar Majestet godkjenner og skriv under eit framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2002/39/EF om endring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet.

Vi **HARALD**, Noregs Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjere vedtak om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2002/39/EF om endring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet i samsvar med eit vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2002/39/EF om endring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet

I

Stortinget gjev samtykke til at Noreg tek del i avgjerda i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om innlemming i EØS-avtala av europa-parlaments- og rådsdirektiv 2002/39/EF om end-

ring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet.

Vedlegg 1

EØS-komiteens beslutning nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg XI (Telekommunikasjonstjenester)

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, endret ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt «avtalen», særlig artikkel 98, og på følgende bakgrunn:

1. Avtalens vedlegg XI er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 104/2002 av 12. juli 2002¹.
2. Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/39/EF av 10. juni 2002 om endring av direktiv 97/67/EF med hensyn til ytterligere åpning for konkurranse på markedet for posttjenester i Fellesskapet² skal innlemmes i avtalen –

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens vedlegg XI nr. 5d (europaparlaments- og rådsdirektiv 97/67/EF) tilføyes følgende:

«endret ved:

– **32002 L 0039:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/39/EF av 10. juni 2002 (EFT L 176 av 5.7.2002, s. 21).»

Artikkel 2

Teksten til direktiv 2002/39/EF på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til *De Europeiske Fellesskaps Tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 7. desember 2002, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1³.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Utferdiget i Brussel, 6. desember 2002.

For EØS-komiteen
Formann
Kjartan Jóhannsson

EØS-komiteens sekretærer
P.K. Mannes M. Brinkmann

¹ EFT L 298 av 31.10.2002, s. 21, og EØS-tillegget til EFT nr. 54 av 31.10.2002, s. 16.

² EFT L 176 av 5.7.2002, s. 21.

³ Forfatningsrettslige krav angitt.

Vedlegg 2

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/39/EF av 10. juni 2002 om endring av direktiv 97/67/EF med hensyn til ytterligere åpning for konkurranse på markedet for posttjenester i Fellesskapet

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 47 nr. 2 og artikkel 55 og 95,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen¹, under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité²,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen³,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁴, og

ut fra følgende betraktninger:

1. Rådet vedtok i rådsresolusjon av 7. februar 1994 om utviklingen av EF-posttjenester⁵ at et av hovedmålene for Fellesskapets postpolitikk er å forene arbeidet med sikte på en gradvis og kontrollert liberalisering av postmarkedet samt å sikre en varig universell posttjeneste.
2. Europaparlaments- og rådsdirektiv 97/67/EF av 15. desember 1997 om felles regler for utviklingen av det indre marked for posttjenester i Fellesskapet og forbedring av tjenestenes kvalitet⁶ fastsatte rammeregler for postsektoren på fellesskapsplan, herunder tiltak for å sikre en universell tjeneste, fastsettelse av øvre grenser for posttjenester som medlemsstatene kan pålegge yterne av den universelle tjenesten,

samt en tidsplan for å treffe en beslutning om ytterligere åpning for konkurranse på markedet med henblikk på å opprette et indre marked for posttjenester.

3. Traktatens artikkel 16 understreker viktigheten av tjenester av allmenn økonomisk betydning i Unionens felles verdier samt den rolle disse tjenestene spiller når det gjelder å fremme sosial og geografisk utjevning. Traktaten fastslår videre at det bør sørges for at prinsippene og vilkårene som ligger til grunn for virkemåten til disse tjenestene, gjør det mulig for dem å oppfylle sine oppgaver.
4. Europaparlamentsresolusjon av 14. januar 1999⁷ og av 18. februar 2000⁸ om europeiske posttjenester framhever den økonomiske og sosiale betydningen av posttjenester samt behovet for å opprettholde en høy kvalitet på den universelle tjenesten.
5. Tiltakene på dette området bør utformes på en slik måte at Fellesskapets sosiale oppgaver som nevnt i traktatens artikkel 2, dvs. et høyt nivå på sysselsettingen og på sosialomsorgstjenestene, også gjennomføres som mål.
6. Postnettet i landdistrikter, særlig i fjellområder og på øyer, spiller en vesentlig rolle når det gjelder å integrere foretak i den nasjonale/global økonomien og å opprettholde sosial og arbeidsmessig utjevning i fjellområder og på øyer i landdistrikter. Videre kan landpostkontorer i fjellområder og på øyer utgjøre et viktig infrastrukturnettverk som gir allmenn tilgang til ny telekommunikasjonsteknologi.
7. I konklusjonene til formannskapet fra møtet til Det europeiske råd i Lisboa 23. og 24. mars 2000 ble det nevnt to beslutninger om posttje-

¹ EFT C 337 E av 28.11.2000, s. 220 og EFT C 180 E av 26.6.2001, s. 291.

² EFT C 116 av 20.4.2001, s. 99.

³ EFT C 144 av 16.5.2001, s. 20.

⁴ Europaparlamentsuttalelse av 14. desember 2000 (EFT C 232 av 17.8.2001, s. 287), Rådets felles holdning av 6. desember 2001 (EFT C 110 E av 7.5.2002, s. 37) og europaparlamentsbeslutning av 13. mars 2002 (ennå ikke offentliggjort i EFT). Rådsbeslutning av 7. mai 2002.

⁵ EFT C 48 av 16.2.1994, s. 3.

⁶ EFT L 15 av 21.1.1998, s. 14.

⁷ EFT C 104 av 14.4.1999, s. 134.

⁸ EFT C 339 av 29.11.2000, s. 297.

Om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2002/39/EF om endring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet

nester som nødvendiggjør handling fra Kommissjonen, Rådet og medlemsstatene i henhold til deres respektive myndigheter. De aktuelle tiltakene er for det første å fastsette en strategi for fjerning av hindringer for posttjenesten innen utgangen av 2000, og for det annet å påskynde liberaliseringen innen sektorer som posttjenester med henblikk på å nå målet om et operativt indre marked for slike tjenester.

8. Det europeiske råd i Lisboa i mars 2000 anså det også som viktig, innenfor rammen av det indre marked og en kunnskapsbasert økonomi, at det blir tatt fullstendig hensyn til Traktatens bestemmelser om tjenester av allmenn økonomisk betydning og foretak som er ansvarlige for driften av slike tjenester.
9. Kommisjonen har igangsatt en omfattende gjennomgang av postsektoren i Fellesskapet, blant annet ved å iverksette studier om sektorens økonomiske, sosiale og teknologiske utvikling og rådspørre de berørte parter.
10. Postsektoren i Fellesskapet har behov for moderne rammeregler som særlig har som mål å fremme det indre marked for posttjenester. Økt konkurransevne bør muliggjøre en integrering av postsektoren i alternative kommunikasjonsmetoder og øke kvaliteten på tjenesten som ytes til brukere som stiller stadig større krav.
11. Det grunnleggende målet om å bevare ytingen av en varig universell tjeneste som oppfyller kravene til kvalitet som fastsatt av medlemsstatene i henhold til artikkel 3 i direktiv 97/67/EF, på samme grunnlag i hele Fellesskapet, kan sikres dersom muligheten til å reservere tjenester opprettholdes på dette området samtidig som det sikres høy effektivitet ved å sørge for tilstrekkelig adgang til å yte tjenester.
12. Den forventede økte etterspørselen i hele postsektoren på mellomlang sikt kan bidra til å oppveie tapet av markedsandeler som kan ramme yterne av den universelle tjenesten som følger av ytterligere åpning av markedet, og utgjør dermed en garanti for opprettholdelsen av den universelle tjenesten.
13. Blant faktorene som fører til endringer i sysselsettingen innen postsektoren, utgjør den teknologiske utviklingen og presset fra markedet om større effektivitet de viktigste; åpningen av markedet vil på sin side ha mindre innvirkning. Åpningen av markedet vil bidra til å utvide den samlede størrelsen på postmarkedene, og eventuelle reduksjoner i antall ansatte hos yterne av den universelle tjenesten som følge av slike tiltak (eller en foregripping av disse), vil trolig oppveies av veksten i sysselsettingen hos private operatører og nyinntredere på markedet.
14. Det bør fastsettes en tidsplan på fellesskapsplan med sikte på en gradvis og kontrollert åpning for konkurranse på brevpostmarkedet. Dette vil gi alle yterne av den universelle tjenesten tilstrekkelig tid til å iverksette ytterligere, nødvendige moderniserings- og omstruktureringstiltak for å sikre levedyktigheten på lang sikt under nye markedsvilkår. Det kreves også en tilstrekkelig tidsperiode for å gjøre det mulig for medlemsstatene å tilpasse lovgivningssystemene til et åpnere miljø. Det er derfor hensiktsmessig å fastsette en trinnvis metode for ytterligere åpning av markedet, som består av mellomtrinn som representerer en viktig, men kontrollert åpning av markedet, etterfulgt av en ny gjennomgang av sektoren og et forslag som eventuelt stadfester datoen 2009 for gjennomføringen av det indre marked for posttjenester, eller som fastsetter relevante, alternative trinn i denne retning i lys av resultatene av gjennomgangen.
15. Det bør sikres at de neste fasene i åpningen av markedet er av omfattende art og samtidig oppnåelige i praksis for medlemsstatene, samtidig som det sikres vedvarende yting av den universelle tjenesten.
16. En generell nedsettelse av vektgrensen for tjenester som kan være reservert yterne av den universelle tjenesten, til 200 gram i 2003 og 50 gram i 2006, sammen med en fullstendig åpning for konkurranse på markedet for utgående grensekryssende post, med mulige unntak i den grad det er nødvendig for å at den universelle tjenesten ytes, representerer ytterligere faser som er relativt enkle og kontrollerte, men som likevel er vesentlige.
17. Vanlige brevpostsendinger som veier mellom 50 gram og 350 gram utgjør gjennomsnittlig 16 % av de samlede postinntektene til yterne av den universelle tjenesten i Fellesskapet, hvorav 9 % svarer til vanlige brevpostsendinger på mellom 100 gram og 350 gram. Utgående grensekryssende brevpostsendinger under vektgrensen på 50 gram utgjør gjennomsnittlig omtrent 3 % av de samlede inntektene til yterne av den universelle tjenesten.
18. Med hensyn til tjenester som kan reserveres, angis en iverksettelse av prisgrenser på henholdsvis tre ganger den offentlige takst i 2003 og to og en halv ganger den offentlige takst i 2006 på en brevpostsending på første vektnivå

Om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2002/39/EF om endring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttjenester i Fellesskapet

- i den raskeste standardkategorien, eventuelt sammen med vektgrenser på henholdsvis 100 gram og 50 gram.
19. Direktereklame utgjør allerede et dynamisk og voksende marked med vesentlig vekstpotensial i de fleste medlemsstater, og det finnes et betydelig vekstpotensial i de resterende medlemsstater. Seks medlemsstater har allerede i stort grad åpnet for konkurranse innen dette segmentet. Bedre tjenestefleksibilitet og prisfastsettelse som en følge av konkurranse, vil bedre direktereklamens stilling i forhold til alternative kommunikasjonsmedier, noe som i neste omgang sannsynligvis vil øke posttrafikken og styrke stillingen til hele postsektoren. I den grad det er nødvendig for å sikre at den universelle tjenesten ytes, bør det likevel fastsettes at direktereklame fortsatt kan reserveres innenfor ovennevnte grenser for vekt og pris.
 20. Utgående grensekryssende post utgjør gjennomsnittlig 3 % av de samlede postinntektene. Ved å åpne denne delen av markedet i alle medlemsstater, med de unntak som er nødvendige for å sikre at den universelle tjenesten ytes, vil det være mulig for ulike postoperatører å samle inn, sortere og transportere all utgående grensekryssende post.
 21. Dersom det åpnes for konkurranse på markedet for inngående grensekryssende post, vil det være mulig å omgå grensene på 100 gram i 2003 og 50 gram i 2006 ved å sende en del av de innenlandske masseforsendelsene fra et annet sted slik at det blir vanskelig å forutse virkningene av dette. En angivelse av opprinnelsen til brevpostsendinger kan medføre ytterligere problemer med gjennomføringen. Vektgrenser på 100 gram og 50 gram for vanlige, innkommende, grensekryssende brevpostsendinger og direktereklame samt for vanlige brevpostsendinger innenlands, er praktiske fordi de ikke medfører risiko for omgåelse som nevnt ovenfor eller via en kunstig økning av vekten på individuelle brevpostsendinger.
 22. Det er viktig å fastsette en tidsplan allerede nå med sikte på ytterligere skritt mot gjennomføringen av det indre marked for posttjenester, både med hensyn til den universelle tjenestens overlevelse på lang sikt og en fortsatt modernisering og effektivisering postorganisasjonene.
 23. Det bør fortsatt være mulig for medlemsstatene å la enkelte posttjenester være reservert yterne av den universelle tjenesten. Slike ordninger vil gjøre det mulig for sistnevnte å fullføre tilpasningen av deres virksomhet og menneskelige ressurser til en situasjon med økt konkurranse, uten å forstyrre deres finansielle likevekt og dermed uten å sette sikringen av en universell tjeneste i fare.
 24. Det bør fastsettes nye grenser for vekt og pris samt hvilke tjenester disse kan gjelde for, og det bør fastsettes en ny gjennomgang av sektoren og en beslutning som eventuelt stadfester datoen 2009 for gjennomføringen av det indre marked for posttjenester, eller som fastsetter relevante, alternative trinn i denne retning i lys av resultatene av gjennomgangen.
 25. Tiltak som er vedtatt av en medlemsstat, herunder opprettelsen av et kompensasjonsfond, enhver endring av virksomheten til et slikt eller enhver utbetaling fra et slikt, kan innebære støtte fra en medlemsstat eller gjennom statlige ressurser i en eller annen form i henhold til traktatens artikkel 87 nr. 1, som krever forhåndsmelding til Kommisjonen i samsvar med traktatens artikkel 88 nr. 3.
 26. Muligheten til å tildele lisenser til konkurrerende operatører på området for den universelle tjenesten, kan kombineres med krav om at innehaverne av lisenser skal bidra til ytingen av den universelle tjenesten.
 27. I henhold til direktiv 97/67/EF skal medlemsstatene utpeke én eller flere nasjonale reguleringsmyndigheter for postsektoren som er juridisk atskilt fra postoperatørene og fungerer uavhengig av disse. På grunn av dynamikken i de europeiske postmarkedene bør den viktige rollen til de nasjonale reguleringsmyndigheter anerkjennes og styrkes, særlig med hensyn til å sikre overholdelsen av de reserverte tjenester, unntatt i medlemsstater der det ikke finnes slike reserverte tjenester. I henhold til artikkel 9 i direktiv 97/67/EF kan medlemsstatene gå ut over de fastsatte målene i nevnte direktiv.
 28. Det kan være hensiktsmessig for de nasjonale reguleringsmyndigheter å knytte innføringen av alle lisensene til krav om at forbrukerne skal ha tilgang til oversiktlige, enkle og økonomisk overkommelige framgangsmåter i forbindelse med klager, uavhengig av om klagen er knyttet til tjenester levert av yterne av den universelle tjenesten eller tjenester levert av operatører med tillatelse, medregnet individuelle innehavere av lisenser. Det kan også være hensiktsmessig å la disse framgangsmåtene være tilgjengelige for brukere av alle posttjenester, enten det dreier seg om universelle tjenester eller ikke. Slike framgangsmåter bør

Om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2002/39/EF om endring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet

omfatte framgangsmåter for å fastslå ansvar i forbindelse med tap av eller skade på postsendinger.

29. Yterne av den universelle tjenesten tilbyr vanligvis tenester, f.eks. til foretak, mellommenn som samler inn post fra flere kunder samt avsendere av masseforsendelser, som gir disse kundene mulighet til å gå inn i postkjeden på andre punkter og vilkår enn det som er tilfelle for den tradisjonelle brevtenesten. I denne forbindelse bør yterne av den universelle tjenesten overholde prinsippene om oversiktligheit og ikke-diskriminering, både når det gjelder forholdet mellom tredjemenn og når det gjelder forholdet mellom tredjemenn og ytere av den universelle tjenesten som tilbyr tilsvarende tenester. Nevnte tenester må også stilles til rådighet for private kunder som sender post på tilsvarende vilkår, siden det ikke må skje diskriminering i forbindelse med tjenesteyting.
30. Med henblikk på å holde Europaparlamentet og Kommisjonen underrettet om utviklingen av det indre marked for posttenester, bør Kommisjonen med jevne mellomrom framlegge rapporter for disse institusjonene om gjennomføringen av dette direktiv.
31. Direktiv 97/67/EF bør endres i henhold til dette.
32. Dette direktiv berører ikke anvendelsen av traktatens bestemmelser om konkurranse og om adgangen til å yte tenester, som angitt særleg i kommisjonskunngjøringen om anvendelse av konkurransereglene på postsektoren og om vurdering av visse statlige tiltak i forbindelse med posttenester⁹ -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

I direktiv 97/67/EF gjøres følgende endringer:

1. Artikkel 7 skal lyde:

«Artikkel 7

1. I den grad det er nødvendig for å opprettholde den universelle tjenesten, kan medlemsstatene fortsatt reservere tenester for yteren eller yterne av den universelle tjenesten. Slike tenester skal være begrenset til innsamling, sortering, transport og utlevering av brevpostsendinger innenlands

samt inngående grensekryssende post, uansett om dette skjer ved rask eller vanlig postgang, innenfor følgende grenser for pris og vekt. Vektgrensen skal være 100 gram fra 1. januar 2003 og 50 gram fra 1. januar 2006. Vektgrensen skal ikke gjelde fra 1. januar 2003 dersom prisen er lik eller større enn tre ganger den offentlige takst på en brevpostsending på første vektnivå i den raskeste kategorien, og fra 1. januar 2006 dersom prisen er lik eller strre enn to og en halv ganger denne taksten.

I tilfelle av gratis posttenester for blinde og svaksynte kan det gis unntak fra pris- og vektgrensene.

I den grad det er nødvendig for å sikre at den universelle tjenesten ytes, skal direkte-reklame fortsatt kunne reserveres innenfor de samme grensene for vekt og pris.

I den grad det er nødvendig for å sikre at den universelle tjenesten ytes, f.eks. når enkelte sektorer av postvirksomheten allerede er blitt liberalisert, eller på grunn av særlige kjennetegn ved en medlemsstats posttenester, kan utgående grensekryssende post fortsatt reserveres innenfor samme grenser for vekt og pris.

2. Dokumentutveksling kan ikke reserveres.
3. Kommisjonen skal gjennomføre en prognose for å vurdere virkningen for den universelle tjenesten i den enkelte medlemsstat av gjennomføringen av det indre marked for posttenester i 2009. Innen 31. desember 2006 skal Kommisjonen framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet på grunnlag av konklusjonene fra denne prognosen, ledsaget av et forslag som eventuelt stadfester datoen 2009 for gjennomføringen av det indre marked for posttenester, eller som fastsetter andre trinn i lys av konklusjonene fra prognosen.»
2. I artikkel 12 skal nye strekpunkter lyde:
 - «når ytere av den universelle tjenesten anvender særlige takster, f.eks. for tenester til foretak, avsendere av masseforsendelser eller mellommenn som samler inn post fra flere kunder, skal de anvende prinsippene om oversiktligheit og ikke-diskriminering både med hensyn til takster og tilhørende vilkår. Takstene skal ta hensyn til sparte kostnader sammenliknet med standardtjenesten som omfatter alle tenester som tilbys i forbindelse med innsamling, transport, sortering og utlevering av individuelle postsendinger, og takstene skal sammen med de tilhørende vilkårene gjelde på samme måte i forholdet mellom tredjemenn som i forholdet mellom tredje-

⁹ EFT C 39 av 6.2.1998, s. 2.

Om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2002/39/EF om endring av direktiv 97/67/EF med omsyn til ytterlegare opning for konkurranse på marknaden for posttenester i Fellesskapet

menn og ytere av den universelle tjenesten som tilbyr tilsvarende tenester. Alle slike takster skal også vere tilgjengelige for privatkunder som sender post under tilsvarende vilkår.

- krysssubsidierring av universelle tenester utenfor den reserverte sektoren med inntekter som stammer fra tenester innanfor den reserverte sektoren skal vere forbudt, unntatt i den grad det kan godtgjøres at dette er strengt nødvendig for å oppfylle en spesifikk universell tenesteplikt som gjelder på konkurranseområdet; med unntak for medlemsstater der det ikke finnes reserverte tenester, skal de nasjonale reguleringsmyndigheter vedta tiltak med henblikk på dette og underrette Kommisjonen om slike tiltak.»

3. I artikkel 19 erstattes første og annet ledd med følgende:

«Medlemsstatene skal sørge for at det fastsettes oversiktlige, enkle og økonomisk overkommelige framgangsmåter for behandling av klager fra brukerne, særleg ved tap, tyveri, skade eller manglende oppfyllelse av kvalitetsstandardene for tenesten (herunder framgangsmåter for å bestemme ansvar i saker der mer enn én operatør er involvert).

Medlemsstatene kan fastsette at dette prinsippet også skal gjelde for brukere av tenester som:

- ikke omfattes av den universelle tenesten som definert i artikkel 3, og
- omfattes av den universelle tenesten som definert i artikkel 3, men ikke ytes av yteren av den universelle tenesten.

Medlemsstatene skal vedta tiltak for å sikre at tvister kan avgjøres på en rettferdig og rask måte ved hjelp av framgangsmåtene nevnt i første ledd, ved å fastsette et system for refusjon og/eller erstatning når det er berettiget.»

4. I artikkel 22 erstattes tredje ledd med følgende:

«De nasjonale reguleringsmyndigheter skal særleg ha til oppgave å sikre at forpliktelsene som følger av dette direktiv, overholdes, og de skal om nødvendig innføre kontroller og særlege framgangsmåter for å sikre at det tas hensyn til de reserverte tenestene. De kan også ha ansvaret for å sikre at konkurransereglene overholdes i postsektoren.»

5. Artikkel 23 skal lyde:

«*Artikkel 23*

Uten hensyn til artikkel 7 skal Kommisjonen hvert annet år, og første gang ikke senere enn 31. desember 2004, framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen av dette direktiv, særleg om økonomiske, sosiale, teknologiske og sysselsettingsmessige forhold samt om tenestens kvalitet. Rapporten skal eventuelt vere vedlagt forslag til Europaparlamentet og Rådet.»

6. Artikkel 27 skal lyde:

«*Artikkel 27*

Bestemmelsene i dette direktiv, med unntak av artikkel 26, skal opphøre å gjelde 31. desember 2008, med mindre annet er besluttet i samsvar med artikkel 7 nr. 3. Framgangsmåtene for tilatelser nevnt i artikkel 9, skal ikke berøres av denne dato.»

Artikkel 2

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, innen 31. desember 2002. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette. Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler om denne henvisningen skal fastsettes av medlemsstatene.
2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 3

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Artikkel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Luxembourg, 10. juni 2002.

For Europaparlamentet *For Rådet*

P. COX

J. PIQUÉ I CAMPS

President

Formann

